

Βιβλιοκριτική – Book Reviews

Επιμέλεια: *N. Τζαβάρας, I. Ζέρβας*

D. Taylor, C. Paton, R. Kerwin

The Maudsley 2005–2006 Prescribing Guidelines,

8th edition (στην αγγλική γλώσσα)

Taylor & Francis, London, 2005

Την εξέλιξη του βιβλίου «The Maudsley Prescribing Guidelines» παρακολουθώ από τη γένεσή του, το 1994. Από την αρχή είχε γίνει φανερό ότι το μέλλον του θα ήταν ευοίωνο. Οι λόγοι: Ήταν γραμμένο σε απλή και κατανοητή γλώσσα, οι πληροφορίες που περιείχε ήταν τεκμηριωμένες και ταξινομημένες κατά τρόπο που βοηθούσε στην εύκολη κατανόηση και χρήση τους, ο όγκος του βιβλίου ήταν μικρός και η εκτύπωση ελκυστική στο μάτι του αναγνώστη. Το κυριότερο, όμως, ήταν ότι είχε τη σφραγίδα ενός καταξιωμένου επιστημονικού κέντρου και ότι τόσο οι συγγραφείς όσο και οι εκδότες του βιβλίου ήσαν γνωστοί για την επιστημονική ικανότητά τους. Ένας ακόμα λόγος ήταν η πληθώρα των ψυχοτρόπων φαρμάκων που είχε στη διάθεσή του ο κλινικός γιατρός, πράγμα που έκαμνε την επιλογή του καταλληλότερου φαρμακευτικού θεραπευτικού σχήματος πολύ δύσκολη. Η ανάγκη λοιπόν για «σαφείς» οδηγίες ήταν μεγάλη και ένα μέρος του κενού ήρθε να καλύψει η έκδοση του βιβλίου αυτού. Η απόδειξη της επιτυχίας: Σε διάστημα δέκα ετών το «The Maudsley Prescribing Guidelines» είχε την ευτυχία να φθάσει στην όγδοη έκδοσή του.

Η όγδοη έκδοση είναι ένα βιβλίο 383 σελίδων (αύξηση κατά 40% σε σύγκριση με την 7η έκδοση του 2003

και 73% σε σύγκριση με την 6η του 2001). Επαφες δηλαδή να είναι ένα εγχειρίδιο συνταγογραφίας ψυχοφαρμάκων και θα μπορούσε πλέον να θεωρηθεί ως ένα εγχειρίδιο Κλινικής Ψυχοφαρμακολογίας.

Η ύλη του βιβλίου είναι ταξινομημένη βασικά κατά τον ίδιο περίπου τρόπο σε όλες τις εκδόσεις και ιδιαίτερα στις τελευταίες. Υπάρχει ομοιομορφία στη δομή της ύλης, αν και οι συγγραφείς αλλάζουν σχεδόν όλοι σε κάθε έκδοση (από τους 23 συγγραφείς της 8ης έκδοσης μόνον οι 9 είχαν πάρει μέρος στη συγγραφή της 7ης).

Οι βασικές διαφορές της 8ης από την 7η έκδοση είναι η προσθήκη ενός κεφαλαίου που πραγματεύεται την ψυχοφαρμακοθεραπεία των παιδιών και των εφήβων, ενός άλλου που αναφέρεται στην κατάχρηση ουσιών, καθώς και η λαθεμένη, κατά τη γνώμη μου, κατάργηση του ιδιαίτερου κεφαλαίου των νευροψυχιατρικών διαταραχών.

Το κύριο μέρος του βιβλίου καλύπτεται από τα κεφάλαια της σχιζοφρένειας (100 σελ.) και των συναισθηματικών διαταραχών (97 σελ.). Τα θεραπευτικά σχήματα δίνονται κατά κύριο λόγο με τη μορφή αλγορίθμων που βασίζονται στις πιο καλά τεκμηριωμένες και πιο πρόσφατες γνώσεις. Υπάρχουν επίσης πολλοί πίνακες, όπου παρατίθενται συγκριτικά στοιχεία των διαφόρων κατηγοριών ψυχοφαρμάκων, και που αναφέρονται τόσο στα ιδιαίτερα φαρμακολογικά χαρακτηριστικά κάθε φαρμάκου όσο και στο κόστος θεραπείας με το συγκεκριμένο φάρμακο. Το κόστος είναι μια παρά-

μετρος που κακώς ο θεραπευτής δεν παίρνει πάντα υπ' όψιν του, με αποτέλεσμα τα ασφαλιστικά ταμεία να αιμορραγούν χωρίς λόγο, επειδή ο θεραπευτής διαλέγει το πιο ακριβό από όμοια φάρμακα.

Στο βιβλίο γίνεται εκτεταμένη αναφορά στην κλοζαπίνη (22 σελ.) και το λιθιο (5 σελ.), δύο φάρμακα που είναι σχετικά δύσκολος ο χειρισμός τους, αλλά που αποτελούν βασικά όπλα στη φαρέτρα του ψυχιάτρου. Δυστυχώς υπάρχουν ακόμα πολλοί συνάδελφοι, που είναι επιφυλακτικοί στη χρήση αυτών των ουσιών, παρότι η κλινική σημασία τους αναγνωρίζεται από όλους. Η αναλυτική και κατανοητή περιγραφή των δύο αυτών ουσιών και οι πρακτικές οδηγίες για τη χρήση τους είναι βέβαιο ότι θα βοηθήσουν πολλούς συνάδελφους να ξεπεράσουν τις επιφυλάξεις τους.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το κεφάλαιο που αναφέρεται στη χορήγηση ψυχοτρόπων φαρμάκων σε ειδικές ομάδες ατόμων, επιληπτικών, νεφροπαθών, εγκύων κτλ. Οι οδηγίες είναι σαφείς και πραγματικά βοηθούν τον γιατρό να πάρει τις σωστές αποφάσεις για ασθενείς που έχουν περιορισμένα θεραπευτικά περιθώρια και που, επιπλέον, δεν συναντά συχνά, ώστε να έχει ο ίδιος ικανοποιητική προσωπική εμπειρία.

Το κείμενο υποστηρίζεται από ικανοποιητικές σε αριθμό και σημασία σύγχρονες και τεκμηριωμένες βιβλιογραφικές αναφορές. Υπάρχει τέλος λεπτομερές ευρετήριο δεκαεννέα σελίδων, που κάνει τη χρήση του βιβλίου πολύ εύκολη.

Συμπερασματικά: Το «The Maudsley 2005–2006 Prescribing Guidelines» είναι ένα από τα καλύτερα βιβλία στο είδος του. Είναι απαραίτητο βοήθημα τόσο του κλινικού γιατρού όσο και του εκπαιδευομένου στην ψυχιατρική αλλά και τη νευρολογία γιατρού. Είναι απίθανο να βρει κάποιος αλλού τόσο πολλές κα έγκυρες πληροφορίες, καλά ταξινομημένες και πρακτικά δοσμένες. Πάντως, δεν πρέπει να ξεχνούμε την προειδοποίηση που υπάρχει στον πρόλογο του βιβλίου, ότι δηλαδή πρόκειται για βιβλίο με οδηγίες και όχι με εντολές.

*Ευάγγελος Χρ. Δημητρίου
Ομότιμος Καθηγητής Ψυχιατρικής
της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ.*

D. Taylor, C. Paton, R. Kerwin

The Maudsley 2005–2006 Prescribing Guidelines,
8th edition

Taylor & Francis, London, 2005

I follow the development and expansion of «The Maudsley Prescribing Guidelines» since 1994. It had become apparent from the beginning that the future of this book was promising. Some reasons: it was written in a simple and understandable language, the given information was very well documented and, mainly, it came from a well known establishment, the Maudsley Hospital, and the authors were clinicians and researchers very well known for their scientific competency. Another reason was the fact that quite a few new psychotropics had appeared in the market and the clinicians were in need of simple and objective, as far as possible, information in order to choose the best and cheaper treatment for their patients. Thus, up to now «The Maudsley Prescribing Guidelines» enjoyed eight editions.

The 8th edition of «The Maudsley 2005–2006 Prescribing Guidelines» is a book of 383 pages, an increase of 40% compared to 7th edition and of 73% compared to 6th edition. This means that it isn't any more a short manual of psychopharmacology but rather a short textbook of clinical psychopharmacology.

The text has been arranged almost the same way as it was in the 7th edition, although only 9 authors out of the 23 of the 8th edition participated in both the 7th and 8th editions.

The basic differences of the 8th edition from the seventh one are: (1) the inclusion of two new chapters, one about the psychopharmacotherapy of children and adolescents and another one about the substance misuse, and (2) the abolition, wrongly to my opinion, of the chapter «Neuropsychiatric Conditions».

A large part of the book is devoted to schizophrenia (100 pages) and affective disorders (97 pages).

The treatment guidelines are given mainly as algorithms based on new and well-documented information. There are also many tables comparing the main

characteristics of various drugs as well as the treatment cost with each drug. So the clinician has the necessary information in order to prescribe the best and cheaper available treatment.

There is an extensive reference to clozapine (22 pages) and lithium (5 pages). Although both drugs must belong to the basic armamentarium of every psychiatrist, many colleagues avoid of using them, fearing mostly their side effects. It is hoped that this book will help these doctors to overcome their reservations.

Of special interest is the chapter 7 «*Use of psychotropics in special patient groups*». The guidelines are clear-cut and help considerably the clinician to take the right decision in cases of pregnancy, epilepsy and other

conditions not frequently seen by general psychiatrists.

The text is supported by more than 1500 references and a convenient index of 19 pages.

In conclusion, the «2005–2006 Maudsley Prescribing Guidelines» is a very practical and useful book, where the clinician can find answers to almost any clinical query, with regard to the prescription of psychotropics. It deserves a place on the desk of every doctor prescribing psychotropics. Nevertheless, we must remember that this book contains guidelines and not instructions.

*Evangelos Ch. Dimitriou
Emeritus Professor of Psychiatry
Aristotle University of Thessaloniki*